

MĚSTSKÝ ÚŘAD Český Brod

Stavební odbor - památkové péče

Adresa : Husovo nám. 70, 282 01 Český Brod IČO:
telefon : 321 612 136,
E-mail : sticha@cesbrod.cz

System státní památkové péče obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Postup při záměru provedení obnovy, opravy nebo jiné úpravy kulturní památky či stavby v území na němž uplatňuje svůj zájem státní památková péče, přiznávání příspěvků atd. dle příslušných ustanovení zákona o státní památkové péči ve vazbě na další zákony (zejména stavební zákon, zákony o obcích, krajích a jině) a další postupy podle citovaných zákonů.

OBSAH

I Legislativní rámec

A. Zákony, vyhlášky	str. 2
B. Orgány a organizace	
a) orgány státní památkové péče (úřady)	str. 2
b) organizace státní památkové péče (ústavy)	str. 4

II. Vymezení pojmů

A. Kulturní památka	str. 5
B. Památkově chráněná území	str. 6

III. Práva a povinnosti vlastníků kulturních památek

A. Práva	str. 6
B. Povinnosti	str. 7
1) Obecné povinnosti	
2) Povinnosti v případě obnovy kulturní památky	str. 8
a) Obnova nemovitosti (stavby) + žádosti o závazná stanoviska	
b) Obnova movitosti a restaurování + žádosti o závazná stanoviska	str. 9

IV. Archeologie

str. 9

V. Příspěvky na obnovu kulturní památky	str. 10
A. Příspěvky na obnovu	
B. Doklady k žádostem o příspěvky + žádosti o příspěvky	str. 11
C. Rozhodnutí o přiznání příspěvku	str. 12

VI. Sankce při porušení zákona

str. 13

I. Legislativní rámec

A. Zákony, vyhlášky

- ➤ zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- ➤ zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod ve znění pozdějších předpisů
- ➤ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- ➤ zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- ➤ zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů a předpisy s ním související
- ➤ zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů
- ➤ vyhláška č. 66/1988 Sb., kteřou se provádí zákon o státní památkové péči ve znění pozdějších předp.
- ➤ zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení ve znění pozdějších předpisů
- ➤ zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů
- ➤ zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ve znění pozdějších předpisů
- ➤ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů
- ➤ zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění
- ➤ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů
- ➤ zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty
- ➤ zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy
- ➤ vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon o ochraně sbírek muzejní povahy
- ➤ zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon ve znění pozdějších předpisů - živnosti vázané
- ➤ sdělení MZV č. 159/1991 Sb., Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO
- ➤ sdělení MZV č. 73/2000 Sb.m.s., o přijetí Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy
- ➤ sdělení MZV č. 99/2000 Sb.m.s., o přijetí Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy
- ➤ Ústřední seznam kulturních památek České republiky, který vede Národní památkový ústav Praha

UPOZORNĚNÍ :

1. Uvedená ustanovení jednotlivých paragrafů v závorkách bez specifikace právního předpisu jsou vybrány ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů. Ostatní odvolávky jsou uvedeny s příslušnými právními normami.

2. Nejde o výklad zákonů, ale o stručný výtah z příslušných zákonů s odkazy a poznámkami z praxe.

B. Orgány (= úřady) a organizace (= ústavy)

příslušné orgány státní památkové péče (exekutivní neboli "úřední" složka)
organizace státní památkové péče (odborná složka)
obce a kraje v samostatné působnosti

Vláda České republiky

- nařízením prohlašuje kulturní památky za národní kulturní památky (§4)
- nařízením prohlašuje soubory věcí za památkové rezervace (§5)
- vydává souhlas s vývozem, zápůjčkou či vystavováním národní kulturní památky v zahraničí (§20)

a) Orgány státní památkové péče - úřady (exekutiva)

Ministerstvo kultury České republiky (ústřední orgán státní památkové péče)

- rozhodnutím prohlašuje (§2) a ruší (§8) prohlášení věci za kulturní památky
- vyhláškou prohlašuje soubory věcí za památkové zóny a určuje po projednání s krajskými úřady podmínky jejich ochrany (§6)
- na základě žádosti uděluje povolení k restaurování, ruší povolení nebo pozastavuje restaurátorské činnosti prováděné na základě tohoto povolení (§14a)
- vede Seznam osob s povolením k restaurováním (§14a)
- povoluje provádění archeologických výzkumů (po dohodě s Akademií věd ČR) (§21)
- vydává souhlas s přemístěním národní kulturní památky a nemovité kulturní památky (§18)
- vydává souhlas s vývozem, zápůjčkou či vystavováním kulturní památky v zahraničí (§20) + §18 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.
- může uplatnit přednostní právo státu při prodeji kulturních památek s výjimkou prodeje mezi osobami blízkými nebo spoluvlastníky ve lhůtě od oznámení nabídky do 3 měsíců (movitá kulturní památka); do 6 měsíců (nemovitá národní kulturní památka) (§13)
- **v případě mimořádného společenského zájmu přispívá na obnovy kulturních památek, a to přímo nebo prostřednictvím krajských úřadů či obecních úřadů obcí s rozšířenou působností = programy vyhlášené vládou nebo ministerstvem (§16 odst. 1) + Článek 11 odst. 4 zákona č. 2/1993 Sb.**
- je zřizovatelem (kromě jiných organizací) Národního památkového ústavu (§25 odst.2) a Památkové inspekce (§27)
- může rozhodnout o nezbytných opatřeních pro zabezpečení národních kulturních památek na náklad vlastníka a navrhnout orgánům památkové péče uložení vlastníkům národních kulturních památek určité

povinnosti (§15)

- pověřuje odborné organizace (muzea, galerie atd.) vydáváním osvědčení k prodeji nebo vývozu do zahraničí předmětů kulturní hodnoty (*zákon č. 71/1994 Sb.*)

Památková inspekce

- zejména dozírá, jak je zabezpečována komplexní péče o kulturní památky a dozírá na dodržování rozhodnutí orgánů státní památkové péče a plní další úkoly (§27)

Krajské úřady

- vydávají závazná stanoviska k obnovám národních kulturních památek (§14)
- ve zvlášť odůvodněných případech přispívají na obnovy kulturních památek v rámci svých územních působností (§16 odst.1), a to ve správním řízení (!)
- jsou odvolacími orgány pro obecní úřady s přenesenou (*např. stavební úřady*) a rozšířenou působností (*např. státní památková péče, čili také některé tzv. dotčené orgány státní správy*) (*zákon č. 129/2000 Sb., o krajích; §67*)
- metodicky řídí výkon státní památkové péče v kraji (§28)
- vydávají rozhodnutí o opatřeních, která je povinen vlastník národní kulturní památky učinit (§10), neplní-li povinnosti stanovené zákonem o státní památkové péči (§9)
- vedou seznamy kulturních památek svých územních obvodů (§7)
- vyjadřují se k návrhům prohlášení věci za kulturní památku (§3) a ke zrušení prohlášení (§8)
- vykonávají státní stavební dohled z hledisek státní památkové péče při obnovách národních kulturních památek (§28 odst.2)
- vydávají souhlas *po vyjádření NPÚ* s trvalým přemístěním movité kulturní památky z veřejně přístupného místa (§18 odst. 2)
- ukládá sankce za nesplnění zákonných povinností vlastníků a podmínek závazných stanovisek týkajících se národních kulturních památek a **archeologie** (!) (§25 odst.2; §39 odst.2)

Kraje v samostatné působnosti

- schvalují koncepci podpory státní památkové péče v krajích (§28a)
- schvalují návrhy plánů a programů zachování a obnovy kulturních památek v krajích (§28a)
- mohou ze svých rozpočtů a *dle vlastních pravidel* přispívat na obnovy kulturních památek v rámci svých územních působností

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (Český Brod)

- rozhodnutím vydávají závazná stanoviska k záměrům obnov kulturních památek (§14)
- rozhodnutím vydávají závazná stanoviska k záměrům obnov nemovitostí (včetně novostaveb), které nejsou kulturními památkami, ale jsou na území na němž uplatňuje své zájmy státní památková péče - *rezervace, zóny, ochranná pásma* (§14 odst 2);

rozhodnutí vydávají až po písemném vyjádření Národního památkového ústavu (§14 odst.6)

- jsou sankčními orgány v případě porušení povinností vlastníků kulturních památek, vlastníků národních kulturních památek a vlastníků (správců, uživatelů) nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale jsou v území na němž uplatňuje své zájmy státní památková péče (§35 odst.1; §39 odst.1) – kromě archeologie (!)
- vydává rozhodnutí o opatřeních, které jsou vlastníci kulturních památek povinni učinit (§10) nepečují-li o kulturní památku v souladu se zákonem o státní památkové péči (§9)

- a) v případě mimořádného společenského zájmu na zachování kulturní památky poskytují ze státního rozpočtu (Ministerstvo kultury) vlastníkům **příspěvky** na zvýšené náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturních památek za účelem jejich účinnějších společenských uplatnění (§16 odst.2) + *Článek 11 odst. 4 zákona č. 2/1993 Sb.*

- b) ve výjimečných případech mohou poskytnout ze státního rozpočtu příspěvky na náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky (§16 odst. 2) + *Článek 11 odst. 4 zákona č. 2/1993 Sb.*

(Viz PROGRAMY MK ČR; bod V.A c)

- rozhodnutím nebo vyhláškou vymezuje ochranná pásma nemovitých kulturních památek, rezervací či zón (§17)
- vedou seznamy kulturních památek svých územních obvodů (§7 odst.2)
- vyjadřují se k návrhům prohlášení věci za kulturní památku (§3) a rušení prohlášení (§8)
- mohou uložit vlastníkům movitých kulturních památek určité povinnosti jako opatření k zajištění péče o kulturní památku (§15)
- určují podmínky pro výkon činnosti (např. filmování v interiéru památky), nebo činnost zakáže v případě, že činnost působí nebo **by mohla** (???) působit nepříznivé změny stavu kulturní památky nebo jejího prostředí anebo ohrožují zachování nebo společenské (?) uplatnění kulturní památky - §11 odst. 2
- vykonávají státní stavební dohled při obnovách kulturních památek z hlediska památkové péče (§29)

Obce

- obec pořizuje pro své území územní plán obce, regulační plány a územně plánovací podklady v dohodě s dotčenými orgány státní správy, jde-li o areály kulturních památek, památkových rezervací, zón či ochranných pásem v dohodě s příslušným orgánem státní památkové péče (*část první stavebního zákona*)

- pořizovatel územního plánu vyznačuje území památkové zóny, popřípadě ochranného pásma, do územně plánovací dokumentace (§2 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.)

- mohou ve zvlášť odůvodněných případech poskytovat příspěvky na obnovy kulturních památek, a to ve správním řízení (!) (§16 odst.1) - NEJASNOST - §12 odst. 1 písm. d) prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.

- mohou přispívat i na obnovu památek, ale i nemovitostí, které nejsou památkami, doplňují však charakter památkových rezervací, zón atd., a to v rámci svých programů, grantů apod. např. v Programu regenerace městských památkových rezervací a zón ČR (částečná vazba na §16 odst.2) a podobně a to **podle svých vlastních pravidel (!)**

Orgány obce v přenesené působnosti; ostatní orgány (např.: obecní a městské úřady - stavební úřady; speciální stavební úřady atd.)

V územním řízení a v řízení o povolení staveb, změn staveb a udržovacích prací, prováděném v souvislosti s úpravou území, na němž uplatňuje svůj zájem státní památková péče, nebo v souvislosti s obnovou nemovité kulturní památky, popřípadě se stavbou, stavební změnou nebo udržovacími pracemi na nemovitosti, která není kulturní památkou, ale leží v areálu kulturní památky, památkové rezervaci, zóně či ochranném pásmu, rozhoduje v souladu se závazným stanoviskem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o nemovitou národní kulturní památku, se závazným stanoviskem krajského úřadu (§14 odst. 4) + *část druhá stavebního zákona*. *Netýká se nařízení provedení zabezpečovacích prací pro případ, že je ohroženo zdraví či jiné hodnoty!!!*

Lze-li zamýšlenou obnovu nemovité kulturní památky, popřípadě stavební úpravu na nemovitosti, která není kulturní památkou, ale leží na území na němž uplatňuje svůj zájem státní památková péče, provést na základě ohlášení (§71 stavebního zákona), může stavební úřad dát souhlas pouze v souladu se závazným stanoviskem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, nebo jde-li o nemovitou kulturní památku, krajského úřadu (§14 odst. 5).

Souhlas s ohlášením stavebních prací nebo stavební povolení, jde-li o kulturní památku, může dát pouze obec, která je stavebním úřadem!!! (§124 odst. 1, písmena a), b) stavebního zák.)

Správní úřady a orgány krajů a obcí vydávají svá rozhodnutí (dotýkají-li se kulturních památek) podle zvláštních předpisů jen v dohodě s obecním úřadem obce s rozšířenou působností nebo krajského úřadu (§11). POZOR - Týká se i „vhodného“ využití.

b) Organizace státní památkové péče - ústavy - NPÚ

(odborné organizace státní památkové péče, čili **odborná složka památkové péče**)

Národní památkový ústav (*ústřední organizace státní památkové péče*)

(Valdštejnské nám. 3, Praha 1 - Malá Strana; PSČ 118 01)

- vede Ústřední seznam kulturních památek České republiky (§7)

- písemně se vyjadřuje k záměrům obnov národních kulturních památek = podklady k vydávání závazných stanovisek krajskými úřady (§14)

- písemně se vyjadřuje k odvolacím řízením, které vedou krajské úřady (§67 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích ve znění pozdějších předpisů)

- vyjadřuje se k návrhům ministerstva kultury a připravuje odborné podklady

- plní další odborné, metodické a koncepční úkoly stanovené zákonem o státní památkové péči (*Článek 11 odst 4 zákona č. 2/1993 Sb.*)

Národní památkový ústav - územní odborná pracoviště (pro Středočeský kraj je příslušný : NPÚ – územní odborné pracoviště středních Čech v Praze;

- písemně se vyjadřují k záměrům obnov kulturních památek = podklady pro vydávání závazných stanovisek obecními úřady obcí s rozšířenou působností (§14 odst. 6; §32)

- na žádost NPÚ s ním projedná orgán památkové péče návrh závazného stanoviska před ukončením řízení (§14 odst 6)

- zpracovávají odborné podklady pro Ministerstvo kultury a ostatní orgány památkové péče (§32)

- poskytují odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při zajišťování péče o kulturní památky (§32 odst. 2 písm.f) + *Článek 11 odst. 4 zákona č.2/1993 Sb.*

- plní další odborné a metodické úkoly stanovené zákonem o státní památkové péči

- vyjadřují se k návrhům na prohlášení věcí za kulturní památky, vyhlášení zón apod.

Pracoviště pro Českobrodsko: NPÚ-ÚOPSČ, Sabinova 5 Praha 3 Žižkov 130 11tel.: 274 008 111

Akademie věd České republiky

- navrhuje prohlášení archeologických nálezů za kulturní památky (§3)

- vyjadřuje se k rušení prohlášení archeologických nálezů za kulturní památky (§8)
- vyjadřuje se k žádosti o povolení k provádění archeologických výzkumů (§21)

Archeologický ústav Akademie věd ČR

- provádí archeologické výzkumy a uzavírá smlouvy se stavebníky (§22)
- uzavírá dohodu s oprávněnou organizací o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů (§21)

II. Vymezení pojmů

A. KULTURNÍ PAMÁTKA (kategorie, určení)

Věci za kulturní památky prohlašuje Ministerstvo kultury ČR (ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů). K návrhu na prohlášení se vyjadřují: krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností; MK ČR vyzve k vyjádření též vlastníka dotčené věci. Kulturní památky za národní kulturní památky prohlašuje vláda ČR svým nařízením a stanovuje podmínky jejich ochrany (§ 4).

a) kulturní památka movitá / nemovitá

Na Českobrodsku je cca:

- 142 nemovitých kulturních památek včetně areálů nemovitých kulturních památek - viz poznámka /1a)
- 300 movitých kulturních památek - viz poznámka /1b)

b) národní kulturní památka movitá / nemovitá

Za národní kulturní památku může být prohlášena pouze věc, která **již předtím** byla prohlášena za kulturní památku; u nemovitostí jsou prohlašovány logicky také pozemky (§4).

aa) areál nemovité kulturní památky

Na Českobrodsku je cca 21 areálů - viz poznámka /1a)

bb) areál nemovité národní kulturní památky - viz poznámka /1a)

Na Českobrodsku nebyl žádný areál prohlášen za Národní kulturní památku

Poznámka /1:

a) Některé nemovité kulturní památky a některé nemovité národní kulturní památky jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek jako jednotlivosti; tzn. jedna stavba (věc) - jedno parcelní číslo - jedno rejstříkové číslo památky. Často je však pod jedním rejstříkovým číslem památky zapsán tzv. "areál kulturní památky"; to znamená, že pod jedním rejstříkovým číslem památky je vedeno několik nemovitostí. Všechny takto v areálu vyjmenované nemovitosti jsou kulturními památkami ve smyslu ustanovení § 2 zákona o státní památkové péči v platném znění (např i parky, zahrady, hospodářské budovy, ohradní zdi atd.). Ostatní nevyjmenované nemovitosti a plochy jsou územím na němž uplatňuje svoje zájmy státní památková péče (viz památkově chráněná území; bod II.B.a).

b) Podobně tomu je u movitých kulturních památek, kdy pod jedním rejstříkovým číslem může být zapsána jedna věc, ale také věci dvě, šest či dokonce soubor věcí o stovkách či tisících kusů.

B. PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ (kategorie, určení)

Území na nichž uplatňuje své zájmy státní památková péče

a) Nemovitá kulturní památka (stavební pozemek dotčené kulturní památky včetně dvora)

Areál nemovité kulturní památky (např.: území zámku s parkem a dalšími budovami, území hřbitova včetně taxativně určených staveb)

Nemovitá archeologická kulturní památka (např.: Slovanské hradiště Klučov)

b) Památková rezervace - městská (MPR) (na Českobrodsku nebyla vyhlášena - viz poznámka /2a)

- vesnická (VPR) (-//- -//- -//- -//-)

c) Památková zóna - městská (MPZ) (Český Brod)

- vesnická (VPZ) (na Českobrodsku nebyla vyhlášena)

- krajinná (KPZ) (na Českobrodsku nebyla vyhlášena)

d) Ochranné pásmo - nemovité kulturní památky (Hradešín, Rostoklaty, Štolmíř, Tismice, Tuchoraz, Tuklaty, Vitice a Lipany)

- památkové zóny (na Českobrodsku nebylo vyhlášeno)

e) Území s archeologickými nálezy (§22 odst. 2 a §23 odst. 2-4) - viz bod IV.

Území s archeologickými nálezy lze ze zákona prakticky vymezit pouze odkazem na výše uvedená památkově chráněná území - viz body a-d (§22). V širším měřítku však existují území, která jsou archeology prozkoumaná a jsou zanesena například v mapových

podkladech (GIS), jež lze použít jako územně technické podklady pro tvorbu územních plánů.

Potencionálně je však území Čech, Moravy a Slezska územím s možnými archeologickými nálezy, protože celé toto území zdaleka ještě nebylo archeologicky prozkoumáno. S ohledem na prokazatelně stará a kontinuální osídlení zejména úrodných oblastí (např. Polabí), je nutné předpokládat stále nové a nové archeologické nálezy (§23).

Poznámka /2:

a) Některé nemovité kulturní památky nebo památkové rezervace České republiky (soubory věci) jsou zapsány na **Seznam světového přírodního a kulturního dědictví lidstva UNESCO**. Současný zákon o státní památkové péči (č.20/1987 Sb. v platném znění) nemá v sobě pojem světového kulturního dědictví zakotven. Až teprve prováděcí vyhláška (č. 66/1988 Sb. v platném znění) v ustanovení §13 odst. (3) používá termín Seznam světového dědictví ve vztahu k nákladům spojených s obnovou kulturní památky (viz bod V.A.d).

Vzhledem k tomu, že Česká republika přistoupila k mezinárodním úmluvám na úseku ochrany kulturního dědictví (Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví; ve Sbírce zákonů pod č. 159/1991 Sb.), má se za to, že v případě sporu mají tyto mezinárodní úmluvy doporučující /usměrňující/ právní sílu.

b) Přírodní lokality zapsané na Seznam UNESCO nejsou předmětem tohoto materiálu.

III. Práva a povinnosti vlastníků kulturních památek

A. PRÁVA (Článek 11 odstavec 4 zákona č. 2/1993 Sb. a zákon č. 20/1987 Sb.)

Vlastník kulturní památky má za nucené omezení vlastnických práv ve zvlášť odůvodněném případě možnost (fakultativní právo) požádat o příspěvek na **zvýšené náklady** spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky za účelem jejího účinnějšího uplatnění. O příspěvek může požádat i tehdy, nemůže-li vlastník kulturní památky uhradit z vlastních prostředků **náklady** spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky.

Vlastník může o příspěvek požádat obec nebo kraj (§16 odst1). Vlastník může požádat i příslušný orgán státní památkové péče - Ministerstvo kultury (§16 odst.2) + §§11 až 15 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.; - viz bod V.

Vlastníci nemovitých kulturních památek dále mají za určitých podmínek některé daňové úlevy (např. daň z nemovitosti, daň darovací aj.). Někteří vlastníci kulturních památek mají také možnost využít programů Ministerstva pro místní rozvoj (např. Obnova venkova - pro obce, Program regenerace - pro podnikatele aj.). Církev může požádat také Ministerstvo kultury, odbor církví (i na nezapsané nemovitosti).

Vlastník má právo na pomoc odborné organizace - NPÚ (obligatorní právo); zejména územní odborná pracoviště poskytují odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při zajišťování péče o kulturní památky (§32 odst. 2 písm. f) + Článek 11 odst. 4 zákona č. 2/1993 Sb..

Vlastník věci navržené k prohlášení za kulturní památku může požádat ministerstvo kultury o zpracování požadovaných podkladů nutných k prohlášení věci za kulturní památku za pomoci odborné organizace (§1 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.)

Žadatel o závazné stanovisko k restaurování kulturní památky (vlastník) si může zpracování žádosti o restaurování zajistit u odborné organizace (NPÚ) §10 prováděcí vyhlášky 66/1988 Sb.).

B. POVINNOSTI (Článek 11 odstavec 3 zákona č. 2/1993 Sb. a zákon č.20/1987 Sb.)

1) Obecné povinnosti

Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením (§9) + Článek 11 odst 3 zákona č. 2/1993 Sb..

Je povinen zajistit:

- a) dobrý technický stav a estetický vzhled památky
- b) vhodné a přiměřené užívání kulturní památky
- c) příznivé prostředí kulturní památky, popř. její přemístění na jiné vhodné místo
- d) ochranu proti svévolnému poškozování, zničení nebo zcizení jejích odstranitelných součástí či příslušenství

Stejně povinnosti má také ten, kdo kulturní památku užívá nebo ji má u sebe; povinnost nést náklady spojené s péčí o kulturní památku má však jen tehdy, jestliže to vyplývá z právního vztahu mezi ním a vlastníkem kulturní památky (§9) + §8 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb..

Organizace, která kulturní památku spravuje, nebo ji užívá nebo ji má ve vlastnictví, je dále povinna zajistit:

- a) neporušené uchování a účinné uplatnění uměleckých a kulturně historických hodnot kulturní památky

- b) potřebné technické a jiné vybavení kulturní památky v souladu s její památkovou hodnotou
- c) ochranu movitých kulturních památek po dobu trvání stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu

Vlastník, který kulturní památku převádí (podej, darování atp.) na jiného, někomu přenechává k dočasnému užívání nebo předá k provedení její obnovy je povinen toho, na koho věc převádí nebo komu ji přenechává nebo předá, uvědomit, že věc je kulturní památkou (§9).

Ohrožení nebo poškození památky je vlastník povinen bez zbytečného odkladu oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a **vyžádat si jeho rozhodnutí** o způsobu odstranění závady (§12 odst. 1).

Vlastník kulturní památky je povinen **každou** zamýšlenou **změnu** jejího **užívání** (u nemovitosti i vyklizení) předem oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností (§12 odst. 2). *Orgán však rozhodnutí nevydává! (Může jít například i o filmování v interiéru kostela! - Z hledisek stavebního zákona však nutně o změnu užívání jít nemusí.)*

POZOR NA § 11 - viz bod I.B a) - povinnosti správních úřadů ...

Vlastník **movité kulturní památky** nebo **nemovité národní kulturní památky** je povinen v případě zamýšleného prodeje (úplatného převodu vlastnictví) ji přednostně nabídnout ke koupi (úplatnému nabytí do státního vlastnictví) Ministerstvu kultury ČR (§13). *Nemovitou kulturní památku státu nabízet už nemusí.*

2) Povinnosti v případě obnovy kulturní památky

a) OBNOVA nemovitosti (stavby)

- záměr

Zamýšlí-li **vlastník** kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí (dále jen obnova), je povinen si **předem vyžádat závazné stanovisko** obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu (§14 odst.1) + §9 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb..

Jinou úpravou kulturní památky podle §14 odst. 1 se rozumí modernizace budovy při nezměněné funkci nebo využití kulturní památky, dále nástavba či přístavba. V souvislosti s obnovou může dojít i ke změně funkce využití kulturní památky, pokud se touto změnou docílí vhodnějšího uplatnění jejích hodnot. **K samotné změně bez stavebních úprav však k vydávání závazných stanovisek není opora v zákoně!**

POZOR : Vlastník kulturní památky je však povinen **zamýšlenou změnu jejího užívání (nebo i jen vyklizení) předem oznámit** obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností!! (§12 odst. 2)

Vlastník je také povinen bez zbytečného odkladu každé ohrožení nebo poškození kulturní památky oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a **vyžádat si jeho rozhodnutí o způsobu odstranění závady**. Jde-li o nemovitou kulturní památku, která je stavbou, vyrozumí i stavební úřad (§12 odst.1). *Orgán státní památkové péče nezahajuje v tomto případě řízení z vlastního podnětu.*

Žádost o závazné stanovisko musí být podána písemnou formou vlastníkem či vlastníky kulturní památky s ověřitelným podpisem nebo podpisy. U právnických osob musí být zřejmé, kdo za kupříkladu společnost má právo jednat jejím jménem. U společnosti s ručením omezeným je to například jednatel; u obcí starosta. Žádost o závazné stanovisko musí být doložena dokladem o vlastnictví (u nemovitosti např. výpisem z listu vlastnictví).

Vlastník je povinen v žádosti (s výjimkou restaurování - viz bod III.B.2b) uvést (§9 odst. 3 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.):

- název a umístění památky včetně rejstříkového čísla Ústředního seznamu
- popis současného stavu památky s uvedením závad
- předpokládaný rozsah obnovy
- investora obnovy (organizace nebo občan)
- předpokládané celkové náklady a termín provedení obnovy
- předpokládaný přínos obnovy pro další využití kulturní památky

V závazném stanovisku se vyjádří, zda práce v žádosti uvedené (záměr) jsou z hlediska ochrany zájmů státní památkové péče přípustné a stanoví se základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést. Základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru. (§14 odst. 3) + §9 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb. + Článek 11 odst. 3 zákona č. 2/1993 Sb.

POZOR : Pokud je záměr **NEPŘÍPUSTNÝ**, nestanovují se žádné podmínky, ale musí být řádné odůvodnění !!

- **projektová dokumentace** (§14 odst. 7) + (pokud je předepsaná - §58 stavebního zákona)

Přípravnou a projektovou dokumentaci obnovy nemovité kulturní památky vlastník kulturní památky nebo projektant projedná v průběhu zpracování s odbornou organizací státní památkové péče (NPÚ) z hlediska splnění podmínek závazného stanoviska k záměru obnovy kulturní památky (viz "záměr obnovy"). Při projednávání poskytuje odborná organizace státní památkové péče potřebné podklady, informace a odbornou pomoc. Ke každému dokončenému stupni dokumentace zpracuje odborná organizace státní památkové péče písemné vyjádření jako podklad pro závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, jako podklad pro závazné stanovisko krajského úřadu. O závazné stanovisko musí být vlastníkem vždy požádáno, protože rozhodnutí správního orgánu musí mít právní opodstatnění. A právní opodstatnění je mimo jiné zejména žádost účastníka řízení – v tomto případě vlastníka nemovité kulturní památky (§ 18 správního řádu).

Obecní úřad obce s rozšířenou působností (nebo krajský úřad) vydá závazné stanovisko vždy až po písemném vyjádření odborné organizace státní památkové péče (NPÚ), se kterou projedná na její žádost před ukončením řízení návrh tohoto závazného stanoviska. (§14 odst. 6).

Vlastník kulturní památky je povinen odevzdat odborné organizaci státní památkové péče (NPÚ) na její vyžádání jednu vyhotovenou dokumentaci.

- **realizace obnovy**

V průběhu realizace obnovy kulturní památky (příp. národní kulturní památky) je vlastník povinen umožnit obecním úřadům obcí s rozšířenou působností (příp. krajským úřadům) vykonávat státní stavební dohled při obnově kulturních památek (příp. národních kulturních památek). (§29 odst. 2 písm. f; § 28 odst. 2 písm. c). Vlastník je též povinen umožnit odborné organizaci státní památkové péče vykonávat odborný dozor, provedení průzkumů a dokumentace.

b) OBNOVA movitosti a restaurování - viz poznámka /3

- **záměr**

Zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést **restaurování** kulturní památky nebo její části, je povinen si **předem** vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku nebo její část, závazné stanovisko krajského úřadu. (§14 odst.1)+ §10 odst.1-4 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb..

Žádost musí být podána písemnou formou s ověřitelným podpisem vlastníka a dokladem o vlastnictví. U nemovitostí například výpisem z listu vlastnictví, u movitostí například čestným prohlášením o vlastnictví dotčené věci. Za právnické osoby musí být zřejmé, kdo kupříkladu za společnost s ručením omezeným (jednatel) nebo za obec (starosta) má oprávnění ve věci jednat.

Žádost o závazné stanovisko k restaurování musí obsahovat:

- název, umístění a popis kulturní památky včetně rejstříkového čísla Ústředního seznamu
- popis současného stavu památky s uvedením závad a příčin porušení
- navrhovaný způsob restaurátorského zásahu
- investora (*organizace nebo občan*)
- předpokládané celkové náklady a termín provedení
- předpokládaný výsledek zásahu včetně požadavků na prezentaci

Žadatel o restaurování si může zpracování žádosti o restaurování zajistit u odborné organizace státní památkové péče.

POZOR : Pokud je záměr NEPŘÍPUSTNÝ, nestanovují se žádné podmínky, ale musí být řádné odůvodnění!

V závazném stanovisku pro přípravu a realizaci stanoví příslušný orgán podle povahy kulturní památky základní podmínky, zejména zpracování restaurátorského záměru, pokud již není zpracován a odsouhlasen odbornou organizací; provedení průzkumných prací a dokumentace; vyhotovení závěrečné restaurátorské zprávy, která bude předána odborné organizaci. (§10 odst. 3 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.)

- **dokumentace**

Dokumentace pro restaurování zahrnuje:

- a) restaurátorský záměr - návrh způsobu restaurátorského zásahu, prameny (archivní a jiné podklady), technický a technologický postup, návrh konečného výtvarného řešení, grafické podklady, případně další podklady
- b) závěrečná restaurátorská zpráva - komplexní vyhodnocení průzkumných a výzkumných prací, dokumentace

restaurování (technologie, použité materiály, fotodokumentace atd.), předávací protokol a vyčíslení nákladů na restaurování

- realizace obnovy (restaurování)

Obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi (dále jen "restaurování") mohou provádět pouze fyzické osoby, a to na základě příslušného povolení dle třídníku (Příloha 1 zákona 20/1987 Sb.) vydaného Ministerstvem kultury ČR (§14a) + §10 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb. + poznámka /3 a) - b)

Poznámka /3:

a) Jde o restaurování movitostí - obrazů, soch, sbírkových uměleckých nebo umělecko řemeslných předmětů atd., kteřé jsou zapsány v Ústředním seznamu kulturních památek.

b) O restaurování podle tohoto ustanovení jde i v případě obnovy nemovitostí, respektive jejich součástí, například štukových výzdob, kamenných ostění, nástěnných maleb (sgrafita, fresky atd.), odborné ošetření dřevěných konstrukcí (sruby, stropy atd.), oprav historicky cenných prvků (vrata, dveře, okna, oltáře, mříže apod.) a dalších druhů obnov, které může vykonávat pouze restaurátor s příslušným povolením Ministerstva kultury. Musí však vždy jít o nedílnou součást nemovitosti, která je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek a musí jít o uměleckořemeslnou práci. Restaurování kulturních památek nespadá pod režim zákona č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona ve znění pozdějších předpisů, na rozdíl od restaurování sbírkových předmětů, které nejsou zapsány jako kulturní památky (některé sbírkové předměty, starožitnosti apod.) - viz poznámka /3 písmeno c.

Má-li jít o restaurování movitosti nebo části nemovitosti (která je uměleckořemeslnou prací) nebo nemá-li jít o restaurování, vyplyne z písemného vyjádření příslušné odborné organizace a návazně ze závazného stanoviska příslušného orgánu státní památkové péče k záměru obnovy movité nebo nemovité kulturní památky dle §14 odst.1.

c) Sbírkové předměty uložené v muzeích nebo galeriích spadají pod režim zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně muzejní povahy. Pokud nejsou kulturními památkami (viz písm. a/), mohou je restaurovat řemeslníci s vázanou živností ve smyslu § 23 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenského zákona ve znění pozdějších předpisů, uvedenou pod skupinou "214 - ostatní" v Příloze 2 tohoto zákona. Tito řemeslníci mají oprávnění restaurovat i jiné předměty kulturní hodnoty (tzv. starožitnosti).

IV. Archeologie

VEŠKERÉ MOVITÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY JSOU STÁTNÍM MAJETKEM! (§23 odst. 6)

Má-li se provádět stavební činnost (výkopové práce) na území s archeologickými nálezy (viz bod 2. písm.e), **jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu** a umožnit jemu nebo jím oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. **Je-li stavebníkem právníká osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost archeologického výzkumu** (výkopové práce, zásahy do rostlého terénu), **hradí náklady záchranného archeologického výzkumu tento stavebník** (viz poznámka /4); jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum (§22 odst..2).

POZOR : Povinnost vyplývá přímo ze zákona, proto ji nelze stanovovat jako podmínku v závazném stanovisku!

Poznámka /4:

Za právníké osoby se považují všechny organizace, které mohou vystupovat svým jménem, svým jménem uzavírat veškeré závazky vůči jiným osobám a jsou zapsány do obchodního nebo do jiného zákonem určeného rejstříku, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak (například akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, ale i obce nebo města, církve /farnosti, sbory.../), realitní kanceláře či některé neziskové organizace nebo nadace, splňují-li zákonem předepsané podmínky) - §18 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.

Za okamžik, kdy hradí záchranný archeologický výzkum fyzická osoba (...při jejímž podnikání vznikla nutnost provedení archeologického výzkumu...), se považuje kromě budoucího vlastního podnikání i zamýšlený pronájem bytových či nebytových prostor v dotčené nemovitosti, nebo v zamýšlené novostavbě (i tzv. "holý" pronájem bez poskytování dalších služeb).

O archeologickém nález, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno nálezcem nebo odpovědnou osobou za provádění prací oznámení (Archeologickému ústavu nebo muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejich územním obvodu k nález došlo), a to nejpozději druhého dne po nález, nebo potom, kdy se o nález dověděl. Archeologický nález i naleziště musí být ponechány beze změn až do prohlídky Archeologickým ústavem nejméně po dobu pěti pracovních dnů po učiněném oznámení (§23) - viz poznámka /5.

Nálezce má právo na odměnu, kterou mu poskytne krajský úřad. Je-li archeologický nález zhotoven z drahých kovů nebo jiných cenných materiálů do výše ceny materiálu (zlato, stříbro, měď, jantar apod.). V ostatních případech až do výše 10% kulturně historické hodnoty archeologického nálezu určené na základě odborného posudku (§23) - viz poznámka /5.

Poznámka /5:

Ustanovení §23 platí zejména pro případ, kdy jsou prováděny výkopové či terénní práce na území, na němž státní památková péče svůj zájem neuplatňuje a ani nejde o archeologické naleziště, protože jinak k archeologickému nálezu musí dojít za účasti Archeologického ústavu (což vyplývá ze zákona). Anebo musí jít o přestupek. Pak ovšem o náhradě nemůže být řeč - viz bod II. B písmena a) až e).

V. Příspěvky na obnovu kulturní památky

A. Příspěvky podle ustanovení § 16, zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů a § 11 - 15 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů - poznámka 6/

a) Vlastníku kulturní památky může obec nebo kraj na jeho žádost, *jde-li o zvlášť odůvodněný případ*, poskytnout ze svých rozpočtových prostředků příspěvek na zvýšené náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky za účelem jejího účinnějšího společenského uplatnění - viz poznámka /6b;d. (§16 odst 1).

POZOR: Obec nebo kraj mohou dostat do svých rozpočtů účelové peníze od MK ČR, které pak rozhodnutím poskytují vlastníkům.

b) Příspěvek může obec nebo kraj poskytnout i tehdy, nemůže-li vlastník kulturní památky uhradit z vlastních prostředků náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky - viz poznámka /6e (§16 odst. 1).

POZOR: Obec nebo kraj čili v samostatné působnosti, ale ve správním řízení(?) !!!

c) V případě **mimořádného společenského zájmu** na zachování kulturní památky může na obnovu kulturní památky poskytnout příspěvek ministerstvo kultury buď přímo nebo prostřednictvím obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo prostřednictvím krajského úřadu. - viz poznámka /6c;f (§16 odst. 2).

VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ !!!

d) Při obnově **národních kulturních památek**, kulturních památek zapsaných na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví (UNESCO) anebo tvořících součást souboru kulturních památek a jejich dochovaného historického prostředí, který je zapsán na zmíněný Seznam; a při obnově kulturních památek, které jsou díly výtvarných umění nebo umělecko řemeslnými pracemi (**restaurování**)- viz bod III.B.2.b, lze poskytnout **příspěvek až do výše celkových nákladů spojených s obnovou** v běžném kalendářním roce, při čemž do výše těchto celkových nákladů nelze zahrnout částku ve výši odpočtu, který může příjemce (vlastník) uplatnit podle zvláštního právního předpisu (§13 odst. 3 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.) - viz poznámka /6g.

Poznámka 6/:

a) *Poskytování příspěvků není podle zákona o státní památkové péči v platném znění automaticky nárokové. Příspěvek je možné získat jako jednu z náhrad za nucené omezení vlastnických práv na základě zákona (ve smyslu Článku 11 odst. (4) zákona č. 2/1993 Sb.). Nucené omezení však musí být především nejprve vysloveno v závazných stanoviscích k obnově kulturní památky (§14). Získat příspěvek za určitých podmínek je možné, ale ne pouze proto, že jde o kulturní památku, ale zejména proto, že státní památková péče vyslovuje ve svých závazných stanoviscích jistá omezení či podmínky pro realizaci obnovy kulturní památky; čili teprve až závazné stanovisko k obnově je nejvýraznějším omezením vlastnických práv, za něž přísluší některá z náhrad, například příspěvek (viz bod III. A.). **Příspěvek podle § 16 se poskytuje ve správním řízení s možností odvolání.***

b) *Za **zvlášť odůvodněný případ** (viz bod V.A.a) se považuje zejména takový případ, kdy kulturní památka, popřípadě její část (§12 odst.1 prováděcí vyhlášky č. 66/1988Sb.):*

- je ve špatném technickém stavu, pokud tento stav nebyl zaviněn vlastníkem jenž žádá o příspěvek
- je využívána a zpřístupněna nebo vystavena veřejnosti pro kulturně vzdělávací nebo náboženské účely
- nalézá se v pohledově významné poloze, nebo
- je ojedinělou kulturní památkou svého druhu nacházející se v územním obvodu krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností

POZOR: To znamená, že by příspěvky měly poskytovat obecní úřady obcí s rozšířenou působností na území v jejich působnosti ? Ovšem ze svého rozpočtu (obecní úřad však nemá „svůj rozpočet“) a navíc ve správním řízení! Kdo je odvolacím orgánem obcí v samostatné působnosti! Podle § 16 odst. 1 přece poskytují příspěvky všechny obce ze svého rozpočtu, nikoli obecní úřady s rozšířenou působností – u krajů dtto. Navíc je celé

území státu rozděleno na území v územní působnosti obcí s rozšířenou působností. Co je to tedy za podmínku?

c) Za případ **mimořádného společenského zájmu** (viz bod V.A.c) na zachování kulturní památky se považuje takový případ, kdy:

- je prohlášena za národní kulturní památku (viz bod II.1.b)
- je zapsána na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO (viz bod II.A.c a poznámka/2)
- je v havarijním technickém stavu, pokud tento stav nebyl zaviněn vlastníkem kulturní památky
- je zpřístupněna nebo vystavena veřejnosti pro kulturně vzdělávací nebo náboženské účely
- tvoří významnou dominantu obce nebo města, popřípadě části krajinného celku
- je ojedinělou kulturní památkou svého druhu na území České republiky, nebo
- je zařazena do specializovaných programů ministerstva kultury (viz bod V.A.; poznámka /6 písmeno f)

d) Příspěvek podle bodu písmene a) je vázán na finanční podíl vlastníka. Zvýšené náklady jsou takové náklady, které tvoří **cenový rozdíl mezi běžnými stavebními technologiemi nebo materiály a požadavky státní památkové péče**, stanovenými v závazných stanoviscích k obnově kulturní památky podle §14 citovaného zákona, která vždy musí předcházet obnově (čili i žádosti o příspěvek). Příspěvek ovšem nemusí tvořit celý cenový rozdíl, ale pouze jeho část, protože jde pouze o **příspěvek**.

e) Příspěvek podle písmene b) se může přiznat tehdy, kdy vlastník nemůže uhradit z vlastních prostředků celkové náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky. Za takový případ se považuje skutečnost, kdy **příjmy a případné hospodářské výsledky vlastníka kulturní památky za poslední tři roky byly menší než polovina nákladů potřebných na zachování nebo obnovu kulturní památky v příslušném kalendářním roce** - §12 odst. (2) prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb..

f) Příspěvek podle písmene c) může přiznat ministerstvo kultury v některém z vládou nebo ministerstvem vyhlášených programů, a to buď přímo nebo prostřednictvím krajských úřadů nebo obecních úřadů obcí s rozšířenou působností:

- Program záchrany architektonického dědictví (usnesení vlády č. 110/1995)
- Program regenerace městských památkových rezervací a zón (usnesení vlády č 209/1992)
- Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny
- Program restaurování movitých kulturních památek (usnesení vlády č. 426/1997)
- Program pro zajištění architektonické památky proti vlivům povětrnosti a naléhavé zajištění souvisejících konstrukcí; tzv. Havarijní - střešní program
- Program podpory záchranných archeologických výzkumů

g) Ve výjimečných případech, které jsou taxativně vymezeny v prováděcí vyhlášce **je možné získat příspěvek ve výši 100% nákladů na obnovu kulturní památky bez daně z přidané hodnoty, kterou by si příjemce, tedy vlastník** (ne zhotovitel - např. stavební firma, pokud ovšem tato firma není současně vlastníkem), mohl odečíst z nákladů na obnovu – DPH !

Jde o tyto případy:

- obnova národní kulturní památky
- restaurování movité kulturní památky nebo restaurování součásti nemovité kulturní památky (poznámka /3)
- obnova kulturní památky, která je zapsaná na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO
- obnova kulturní památky, která je součástí souboru kulturních památek, který je zapsán na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO (památkové rezervace Praha, Telč, Kutná Hora, Český Krumlov, Holašovice, Lednicko-Valtický areál, atd.)

B. Doklady, které jsou povinnými přílohami žádostí o příspěvky na obnovy kulturních památek (§16) + §11 - 15 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.

Vlastní žádost musí být podána písemnou formou s ověřitelným podpisem oprávněného žadatele - vlastníka dotčené věci. U právnické osoby musí být zřejmé, kdo za kupříkladu společnost s ručením omezeným (jednatel) nebo za obec (starosta) má právo ve věci jednat nebo společnost navenek zastupovat.

a) K žádosti o příspěvek na zvýšené náklady spojené s obnovou kulturní památky (bod V.A.a) se přikládá:

- **doklad osvědčující vlastnické právo ke kulturní památce;**
u nemovitostí jsou takovými doklady: originál nebo ověřené kopie výpisu z katastru nemovitostí a kopie snímku katastrální mapy, které nejsou starší než šest měsíců ke dni podání žádosti;

- **čestné prohlášení, že vlastník nemá dluhy vůči státu** (daně, pojistné atp.); v případě, že je věc předmětem zástavního práva (např. půjčka), doklad o skutečnosti, že vlastník není v prodlení ve splácení závazku, úvěru apod. - zákon č. 218/2000 Sb.

- **závazné stanovisko k obnově kulturní památky ve smyslu ustanovení §14 - viz bod III.B.2;**

- **jde-li o nemovitost, platné stavební povolení nebo ohlášení příslušnému stavebnímu úřadu**, které musí reflektovat závazné stanovisko k obnově - viz bod III.B.2 a nesmí být vydáno před nabytím právní moci tohoto závazného stanoviska;

- **specifikace druhu, rozsahu, způsobu prací, které musí být v souladu se závazným stanoviskem k obnově** (předběžné výkazy výměr a rozpočet obnovy pro příslušný kalendářní rok, který musí reflektovat závazné stanovisko -viz bod III.B.2; předběžné položkové výkazy výměr a rozpočty se dodávají není-li ještě uzavřena smlouva o dílo se zhotovitelem);

- **doklad o výběrovém řízení na dodavatele** (zhotovitele) dle zákona č. 199/1994 ve znění pozdějších předpisů; pokud výběrové řízení neproběhlo (pouze ze zákonných důvodů – např akce z méně než 2 mil. u obnovy nemovitosti), zdůvodnění takového faktu;

- **smlouva o dílo se zhotovitelem díla; pokud se jedná o etapově rozčleněnou obnovu**, pak dodatek smlouvy pro příslušný kalendářní rok (smlouvy s rozpočty a položkovými výkazy výměr musí reflektovat závazné stanovisko k obnově - viz bod III. B 2); smlouva nebo dodatek smlouvy nesmí být uzavřena před nabytím právní moci příslušného závazného stanoviska;

- **záměr prezentace kulturní památky zpřístupněné veřejnosti pro kulturně vzdělávací účely**, pokud se jedná o kulturní památku využívanou tímto způsobem anebo k tomuto využití uvažovanou;

- **jde-li o movitou kulturní památku, specifikace způsobu její ochrany před poškozením, zničením nebo odcizením;**

- **fotodokumentace současného technického stavu kulturní památky nebo jejích částí podle druhu a rozsahu prací, ke kterým se váže žádost o příspěvek;**

b) K žádosti o příspěvek **na náklady** spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky (viz bod V.A.b) se kromě výše uvedených dokladů se přikládá:

- **jde-li o nemovitou kulturní památku, doklady o příjmech plynoucích z této nemovitosti za poslední tři roky, popřípadě o závazcích na ní váznoucích;**

- **notářsky ověřené čestné prohlášení vlastníka nebo vlastníků kulturní památky o jejich příjmech a případných hospodářských výsledcích za poslední tři roky a o jejich majetkových poměrech ke dni podání žádosti o příspěvek;**

c) K žádosti o příspěvek ministerstvu kultury v případě **mimořádného společenského zájmu** podle §16 odst. 2 zákona o státní památkové péči (viz bod V.A.c) se přikládají výše uvedené doklady a navíc písemné vyjádření o významu a naléhavosti obnovy kulturní památky, které zpracuje odborná organizace - NPU (viz bod I.B.b)

C. Rozhodnutí o přiznání příspěvku (§14 prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb.)

- Příspěvek se přiznává a **poskytuje pouze vlastníkovi** nebo vlastníků kulturní památky na základě žádosti oprávněné osoby a příslušných dokladů - viz bod V.B.

- Příspěvek nesmí být použit na zálohové platby.

- Žadatel nesmí žádat o vrácení DPH z poskytnutého příspěvku (je-li plátcem DPH).

- V rozhodnutí o poskytnutí (přiznání) příspěvku se stanoví v souladu se zvláštními právními předpisy (*např. zákon č. 218/2000 Sb.; zákon č. 199/1994 Sb. a jiné*) podmínky, za kterých je příspěvek poskytován.

- Obec nebo kraj proplatí vlastníku kulturní památky příspěvek nebo jeho část až po předložení faktury za provedené práce nebo na základě odborného posudku znalce ceny uvedených prací, nestanoví-li se v rozhodnutí o přiznání příspěvku jinak. (*Poznámka /7a*)

- Vlastník kulturní památky, nesplní-li v rozhodnutí stanovené podmínky, je povinen tento příspěvek vrátit do rozpočtu toho, kdo příspěvek poskytuje

- Poskytnutí příspěvku v běžném kalendářním roce nezakládá nárok vlastníka kulturní památky na příspěvek v následujících letech.

- V případě nečerpání nebo úspory předem vyplaceného příspěvku (*viz body V.A.b a V.B.b + poznámka /6e*), nebo jde-li o případ, kdy je obnova kulturní památky podporovaná z více finančních zdrojů, z nichž jedním je

příspěvek (viz například bod V.A.c - programy MK ČR) a vznikne úspora, má se za to, že **úspora vznikla z příspěvku** (poznámka /7b).

Poznámka /7

a) Pokud je vlastníků více, je příspěvek proplacen tomu vlastníkovi, na jehož bankovním účtě se všichni vlastníci (svým podpisem na žádosti nebo jinak písemně) dohodnou. Příspěvek je na účet vlastníka převeden až po předložení žádosti o proplacení spolu s fakturami a zjišťovacími protokoly provedených prací a užitého materiálu. Vlastník svým podpisem na žádosti o proplacení stvrzuje, že práce byly skutečně provedeny v náležitě kvalitě odpovídající smlouvě o dílo. Příspěvek je proplacen až po předložení dokladů o zaplacení podílu vlastníka, pokud jde o případ podle bodu V.A.a/c.

b) Vlastník předkládá závěrečné vyúčtování, z něhož je patrné, že provedené práce byly zaplacený (podíl vlastníka + podíl státu + případný podíl jiného subjektu = cena díla podle smlouvy o dílo pro příslušný kalendářní rok). Vznikne-li úspora, má se za to, že vznikla z příspěvku a vlastník je povinen část, jež úsporou vznikla, vrátit do rozpočtu toho, kdo příspěvek poskytuje.

VI. Sankce (§ 35 až 39)

1. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může při porušení povinností zejména vyplývajících ze zákona o státní památkové péči, při porušení závazných stanovisek aj.:

a) Právnícké osobě nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání podle zvláštního zákona

- uložit pokutu až do výše 100 000,- Kč; pokud jde o kulturní památku, případně nemovitost ležící na území rezervace, zóny, ochranného pásma (§ 35 odst. 1).

b) Fyzické osobě

- uložit pokutu do výše 10 000,- Kč; pokud jde o kulturní památku, případně nemovitost ležící na území rezervace, zóny, ochranného pásma a ARCHEOLOGII.

(§ 39 odst. 1 – *nesplnění oznamovací povinnosti, nikoli neumožnění výzkumů*)

2. Krajský úřad může zejména při porušení povinností vyplývajících ze zákona o státní památkové péči, při porušení závazných stanovisek aj.:

a) Právnícké osobě nebo fyzické osobě oprávněné k podnikání podle zvláštního zákona

- uložit pokutu až do výše 500 000,- Kč; pokud jde o národní kulturní památku a ARCHEOLOGII (§35 odst. 2– *nesplnění oznamovací povinnosti, nikoli neumožnění výzkumů*).

b) Fyzické osobě

- uložit pokutu do výše 50 000,- Kč; pokud jde o národní kulturní památku a ARCHEOLOGII (§39 odst.2– *nesplnění oznamovací povinnosti, nikoli neumožnění výzkumu*)

3. Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne kdy rozhodnutí, jímž byla uložena, nabylo právní moci. Pokutu lze uložit jen do jednoho roku ode dne, kdy se o porušení povinnosti dozvěděl příslušný úřad, nejdéle však do tří let ode dne, kdy k porušení povinností došlo.

Pro potřeby památkové péče Českobrodsko upravil - Lubomír Štícha

Český Brod
Leden - 2006

